

leger, der ikke har underkastet sig og bestået højesteretssagførerprøven. Det pågældende folketingsudvalg henstillede samtidig til justitsministeren at overveje spørgsmålet om ophævelse af retsplejeudvalget og om ændring af reglerne om en skyldners udtagelsesret ved udlæg og udpantning (R. T. 1952-53, tillæg B., sp. 1074-75). Endvidere blev det under 1. behandlingen i landstinget af det nævnte lovforslag henstillet til justitsministeren at tage spørgsmålet om højesteretssagførerprøven op til behandling (R. T. 1952-53, landstingets forhandlinger, sp. 795-97 og 800). I tilslutning hertil tog justitsministeriet de af folketingsudvalget rejste spørgsmål op til overvejelse, og ved lov nr. 130 af 28. april 1955 gennemførtes i overensstemmelse med et af justitsministeriet fremsat forslag ophævelsen af retsplejeudvalget og en ændring af reglerne om skyldneres udtagelsesret.

Under forarbejderne til dette lovforslag overvejede justitsministeriet efter at have indhentet erklæring fra Højesteret og Sagførrådet tillige at fremsætte forslag om afskaffelse af højesteretssagførerprøven, således at landsretssagførere efter 5 års virksomhed fik almindelig møderet for Højesteret. Under den offentlige debat, der opstod om dette spørgsmål, henstillede en række fremtrædende jurister, at spørgsmålet blev underkastet en fornyet prøvelse af et udvalg af sagkyndige på dette område, forinden der blev fremsat lovforslag om ændring af de nugældende bestemmelser. Da regeringen ikke mente at burde sidde denne henstilling overhørig, nedsatte justitsministeriet den 2. marts 1955 et hurtigt arbejdende udvalg til at behandle dette spørgsmål; udvalget fik endvidere til opgave at overveje ændringer i retsplejeloven med henblik på indførelse af offentlig votering i Højesteret, adgangen til umiddelbar bevisførelse for Højesteret og i straffesager udvidelse af Højesterets kompetence med hensyn til bevisbedømmelsen.

Dette udvalg afgav i november 1956 betænkning, hvoraf eksemplarer er omdelt i folketinget.

Udvalget foreslår i betænkningen dels forskellige ændringer i reglerne om sagføreres møderet for Højesteret, dels ændringer vedrørende voteringen i Højesteret.

Med hensyn til spørgsmålet om bevisumiddelbarhed for Højesteret har udvalget derimod ikke ment at burde foreslå lovændringer. Udvalget har herved især lagt vægt på, at Højesteret ifølge retsplejelovens § 409, stk. 1, allerede nu har hjemmel til at tillade, at parter og vidner afgiver forklaring direkte for Højesteret. Højesteret har ganske vist i en lang årrække ikke benyttet denne regel, men retten, der fra marts måned 1956

er delt i to afdelinger, har erklæret, at den, når den i nogen tid har virket i to afdelinger, vil overveje spørgsmålet om en videre anvendelse af denne hjemmel til direkte bevisførelse for Højesteret. Udvalget har derfor fundet det rimeligt at afvente, hvorledes Højesterets praksis på dette område udvikler sig, efterhånden som nyordningen med to afdelinger i retten bliver nærmere indarbejdet.

Udvalget har heller ikke foreslået lovændringer med hensyn til Højesterets kompetence i straffesager. Det spørgsmål, der er rejst, er, om anke til Højesteret i straffesager skal kunne støttes på, at spørgsmålet, om tiltalte skal domfældes, er urigtigt afgjort som følge af fejlagtig bedømmelse af bevisernes vægt. Udvalget har ved overvejelserne heraf lagt vægt på, at det, når domsmænd har medvirket i foregående instans, er den naturligeste ordning, at bedømmelsen af beviserne for tiltaltes skyld står endelig ved magt og ikke kan ændres af Højesteret, hvor domsmænd ikke medvirker. Endvidere har udvalget fremhævet, at Højesterets praksis på dette område viser, at retten i det store og hele har ment at have kompetence i de tilfælde, hvor der har været praktisk trang hertil, og at reglerne i retsplejelovens kap. 86 om genoptagelse af straffesager efter bestemmelse af Den særlige Klageret giver tilstrækkelig adgang til en ny bevisbedømmelse af allerede afgjorte straffesager.

Efter modtagelsen af udvalgets betænkning har justitsministeriet indhentet de som bilag I og 2 optagne erklæringer fra Højesteret. Disse erklæringer indeholder bemærkninger til de af udvalget foreslåede ændringer i reglerne om sagføreres møderet for Højesteret og om voteringen i Højesteret. Endvidere fremgår det af erklæringerne, at Højesteret kan henholde sig til det af udvalget bemærkede vedrørende spørgsmålet om ændring af reglerne om bevisumiddelbarhed ved Højesteret og Højesterets kompetence i straffesager.

Justitsministeriet har af de af udvalget og Højesteret fremhævede grunde ikke ment at burde foreslå ændringer i retsplejeloven med hensyn til bevisumiddelbarhed ved Højesteret og Højesterets kompetence i straffesager. Ministeriet foreslår derimod, at højesteretssagførerprøven afskaffes, og at voteringsordningen i Højesteret ændres, jfr. nærmere bemærkningerne nedenfor.

Justitsministeriet har endvidere taget anledning til samtidig at foreslå, at der åbnes adgang for sagførere fra de andre nordiske lande til at give møde for danske domstole.